ב"ה • ערב שבת־קודש פרשת ויקהל־פקודי / החודש • כ"ו באדר ה'תש"ע • 12.3.10 • הגיליון השבועי לכל יהודי • גיליון מס' 1210

שיחת השבוע

חב"ד יוצא לאור על־ידי צעירי־אגודת־חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף־יצחק אהרונוב

גיור הוא מושג דתי־הלכתי

נוצרה מציאות אבסורדית - בני־אדם שאינם שומרים תורה ומצוות ואינם בקיאים בענייני הלכה מביעים דעות נחרצות בעניין הגיור. למה לא יתבעו מהרבנים להקל גם בהלכות שבת ותפילין?

כבר עשרות שנים נטוש אצלנו ויכוח מר בעניין הגיור, אך ביסוד הדברים אין כאן ויכוח אמיתי וענייני. יש השואפים להחליש את מעמד הרבנות, והגיור הוא אחד מאמצעי הניגוח המשמשים למטרה זו. כמעט איננו שומעים דיון רציני על עצם מהותו של הגיור.

למעשה נוצרה כאן מציאות אבסורדית – בני־אדם שאינם שומרים תורה ומצוות ואינם בקיאים בענייני הלכה מביעים דעות נחרצות בעניין הגיור. הלוא כל מושג הגיור הוא מושג הלכתי־דתי – ממש כמו שמירת שבת, הנחת תפילין ודיני מקווה־טהרה. זה תחום סמכותם הבלעדי של אנשי הלכה. איך בכלל עולה על הדעת שמי שאינם מקבלים את סמכות ההלכה מנסים להתערב בעניין כזה?

תרמית גמורה

טוענים שהרבנים צריכים להקל יותר את תהליך הגיור. טענה נחמדה, אך מדוע לא יטענו אותה על שמירת השבת? אולי צריך ללחוץ על הרבנים שיתירו מעט מאיסורי השבת? גם הלכות כתיבת תפילין ומזוזות קשוחות מאוד, וגורמות לפסילת פרשיות בגלל אות אחת שלא נכתבה כהלכה; האין זה נימוק נכבד דיו לתבוע מהרבנים להקל בהלכות האלה?

אילו היו טוענים שאין צורך בגיור כדי להצטרף לעם היהודי, ושאפשר לעשות זאת בהליך אזרחי־חילוני – היה בטענה הזאת הרבה יותר יושר והגינות. ובאמת, רוב הפונים לגיור בימינו אינם עושים זאת מפני שנפשם משתוקקת להצטרף לברית שכרת הקב"ה עם אבותינו בהר־סיני. הלוא אין בדעתם לשנות את אורחות חייהם ולהתחיל לשמור שבת ולאכול כשר. למה אפוא לדחוף אותם להליך דתי של גיור, בשעה שהדת מהם והלאה?!

המדינה רשאית להעניק זכויות אזרח גם למי שאינו יהודי. היא החליטה להעלות לארץ מאות־אלפי גויים – שתיתן להם את כל הזכויות האזרחיות, ושיחיו בתוכנו כשם שחיים כאן ערבים, בדווים, דרוזים וצ'רקסים. אך באיזו זכות המדינה מנסה להתערב בעניין דתי טהור כמו הגיור וללחוץ על הרבנים לגייר בסיטונות, כאשר ברור שאין לגיור הזה כל ערך?!

שיהיה ברור: 'גיור' שאינו על־פי ההלכה – אינו גיור כלל וכלל. אין זה גיור סוג ב, או גיור בדיעבד, אלא תרמית גמורה, הונאה והתחזות. 'גר' כזה הוא גוי גמור, שאפשר למכור לו חמץ בפסח ולהשתמש בו כבגוי של שבת. ייתכן שהוא, בתמימותו, הולך שולל, ואינו יודע שגיורו חסר כל ערך, אבל אין זה משנה את המציאות – הוא נשאר לא־יהודי כשהיה.

אין זו עמדה 'מחמירה' או 'קיצונית'. זו עמדתה הבסיסית של דת־ישראל לדורותיה. אין כאן שום מרחב לפשרות ולגמישות. דווקא מפני שמדובר בעניין יסודי ומרכזי כל־כך – עצם הזהות היהודית – הגיור חייב להיות חד־משמעי, מובהק, נעלה מכל ספק.

הניחו לגיור

למרבה הצער, יש מי שכל העניין נראה להם הליך טכני־בירוקרטי. מבחינתם אפשר להעביר את מאות־אלפי הגויים האלה במסלול מהיר, להחתים אותם על כמה טפסים ולקבוע שמהיום והלאה הם יהודים. לדאבון־הלב יש בתוכנו רבים שגם נישואי בניהם או בנותיהם ללא־יהודים (חס־ושלום) אינם נתפסים בעיניהם כאסון. הם בקושי מגדירים את עצמם יהודים, ואין לעובדה זו משמעות רבה מדיי בעולמם. אבל יש להם דעות נחרצות איך רבנים צריכים לגייר...

לעומתם, יש ברוך־השם יהודים רבים שהזהות היהודית יקרה להם. חשוב להם מאוד שבנם או בתם יינשאו ליהודים. אם המדינה תפקיע חלילה את הגיור מידי הרבנים הנאמנים להלכה ותהפוך אותו להליך נטול־ערך, יתחולל כאן אסון. יקומו ארגונים שינהלו ספרי־יוחסין משל עצמם, ולא צריך הרבה דמיון כדי להעריך את משמעותה החמורה של התפתחות כזאת ואת הקרע שייווצר בתוך העם היהודי.

הניחו אפוא לגיור. השאירו את ענייני הדת וההלכה למי שמוסמכים לעסוק בהם.

יש חדש

90 להסתלקות הרש"ב

ביום רביעי זה, ב' בניסן, חל יום ההילולא ה־90 של אדמו"ר הרש"ב (רבי שלום־דובער) מליובאוויטש, הנשיא החמישי של חסידות חב"ד ומייסד ישיבת 'תומכי־תמימים'. הוא נסתלק ונטמן בעיר רוסטוב, בשנת תר"פ. בבתי־כנסת חב"ד יהיו התוועדויות מיוחדות לציון היום.

תפילת ילדים בכותל

עצרת גדולה של ילדי ישראל תהיה אי"ה ביום שני, ערב ראש־חודש ניסן, בשעה 1:30 אחר־הצהריים, ברחבת הכותל המערבי בירושלים. העצרת מתכנסת על־פי קריאת רבנים, בשאיפה לכנס רִבבות ילדים, 'הבל שאין בו חטא', כדי לעורר רחמי שמים להסרת האיומים מעל עמנו וארצנו ולזכות לגאולה האמיתית והשלמה. פרטים: הרב שמעון כהן, טל' 050־4156016.

יריד הפסח בפתח

ביום רביעי השבוע ייפתח יריד 'חוויות הפסח' של צעירי־חב"ד, שאלפי ילדים יבקרו בו וייהנו משלל חוויות הקשורות בחג. היריד מיועד לכיתות א־ה, לקייטנות פסח ולמשפחות. הביקור בתשלום וברישום מראש בלבד. טל' 100־2770־072.

יום־עיון: קרבן פסח

בית־המדרש לקודשים במעלה הזיתים מזמין את הציבור ליום־עיון מיוחד על קרבן הפסח, שבו יושמעו שיעורים מפי ראשי־ישיבות וכוללים. יום־העיון יהיה אי"ה ביום שלישי, ראש־חודש ניסן, בשעה 4 אחה"צ. טל' 054־5464408.

זמני השבוע

	ירושלים	תל־אביב	חיפה	באר־שבע	אילת	ניו־יורק
כניסת השבת	5:09	5:24	5:15	5:27	5:28	5:41
צאת השבת	6:22	6:24	6:23	6:24	6:26	6:40

המולד: יום שני, 3 אחה"צ, 11 דקות ו־13 חלקים
ראש־חודש ניסן: ביום השלישי

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר־חב"ד 60840
טל' 072־2770100 • **פקס** 03־9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

ציווי לגבאים, ציווי לנותנים

לאחר שבפרשיות הקודמות, תרומה ותצווה, מפורטים הציוויים שציווה הקב"ה את משה רבנו על מלאכת המשכן, בא בפרשיות ויקהל־פקודי תיאור הביצוע של המשימה הזאת. פרשת ויקהל נפתחת ב"ויקהל משה את כל עדת בני־ישראל", ובמעמד זה מסר להם את ציווי ה': "קחו מאיתכם תרומה לה', כל נדיב ליבו יביאֶהָ".

כאשר משה מצווה את בני־ישראל על נתינת התרומה הוא נוקט לשון "**קחו**", בשעה שלכאורה היה ראוי יותר לומר "**תנו**". אמנם כאשר נאמר לו הציווי על התרומה נאמר שם "**ויקחו** לי תרומה", אבל שם הלשון הזה מתאים, כי שם נצטווה משה רבנו **לקחת** מבני־ישראל את התרומה. לעומת זה, כשהוא מוסר עכשיו את הציווי אל בני־ישראל, היה עליו לומר להם "**תנו** מאיתכם תרומה".

גם הנשים

התשובה היא שבפסוק הזה שני חלקים: החלק הראשון נאמר לגבאי הצדקה, שתפקידם **לקחת** את התרומה מהעם, ואילו החלק השני נאמר לכלל העם, שנדרשו **לתת** את התרומה. לגבאי הצדקה משה אומר: "קחו מאיתכם תרומה", ואילו לכלל העם הוא אומר: "כל נדיב ליבו יביאֶהָ" – היינו שעליו להביא מעצמו את התרומה ולא להמתין שגבאי הצדקה יבואו ויבקשו אותה ממנו.

בדברי משה אל העם יש עוד הדגשה: הוא אומר את הדברים "אל **כל עדת** בני־ישראל". מטבע הדברים פונים בענייני צדקה אל הגברים, אבל כאן הייתה הפנייה אל כל חלקי עם־ישראל, גם אל הנשים. ואכן, הנשים השתתפו בכל ליבן בתרומת המשכן, ויתרה מזו – הן אף הקדימו לתת לפני הגברים, כפי שנאמר "ויבואו האנשים על הנשים".

מצוות מיוחדות

ההשתתפות היתרה של הנשים בתרומת המשכן משקפת את מעלתן המיוחדת. כך מצאנו גם בקבלת התורה בכלל, שהקב"ה ציווה את משה רבנו למסור תחילה את הדברים "לבית יעקב", אלו הנשים, ורק לאחר מכן "לבני־ישראל", אלה הגברים.

המעלה המיוחדת הזאת של נשות ישראל מחייבת אותן להשתדל ולהוסיף בכל ענייני התורה, ובמיוחד במצוות השייכות לנשים – הדלקת נרות שבת־קודש, כשרות האכילה והשתייה וטהרת המשפחה. זה הכוח המיוחד אפילו של ילדה קטנה, שעל־ידי הדלקת נר שבת היא מאירה את ביתה, וגם את העולם כולו.

תפקיד בגאולה

לנשים תפקיד מיוחד גם בזירוז הגאולה, כפי שאמרו חז"ל שהגאולה ממצרים באה בזכות נשים צדקניות שהיו באותו דור. ומאחר ש"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", הרי גם בגאולה הקרובה לבוא שמור לנשות ישראל תפקיד מיוחד.

על־ידי פעולתן של הנשים הצדקניות בדורנו, המגדלות ומחנכות דור של 'צבאות השם', שיהיו ראויים לקבל את פני משיח־צדקנו – נזכה כולנו בקרוב ממש לצאת מן הגלות אל הגאולה, בנערינו ובזקנינו, בבנינו ובבנותינו.

(התוועדויות תשמ"ב כרך ב, עמ' 1056, 1064)

החודשים שלכם

"החודש הזה לכם ראש חודשים" (שמות יב,ב). מכאן ואילך יהיו החודשים שלכם, לעשות בהם כרצונכם; אבל בימי השעבוד לא היו ימיכם שלכם, אלא היו משועבדים לעבודה בעבור אחרים.

(ספורנו)

ראשון לגאולה

"ראשון הוא לכם לחודשי השנה" (שמות יב,ב). אין המניין הזה לשנים, שהרי מניין השנים נמנה מחודש תשרי, אלא חודש ניסן הוא ראש וראשון לגאולה. זו כוונת הכתוב "ראשון הוא לכם", שאינו ראשון בשנה, אלא ראשון לזיכרון הגאולה.

(רמב"ן)

הכוח להיגאל

במדרש נאמר: "משבחר הקב"ה בעולמו, קבע בו ראשי חודשים ושנים, ומשבחר ביעקב ובניו, קבע להם ראש חודש של גאולה". כשבחר הקב"ה בעולמו, שהתהוותו היא על־ידי שם 'אלוקים', נקבע חודש תשרי לחודש הראשון; אך כשבחר ביעקב ובניו ונתן להם את התורה, שבה מתגלה שם הוי', קבע להם את עניין הגאולה, שהחודש הראשון שלה הוא ניסן.

(ספר המאמרים קונטרסים)

הגאולה בידכם

"החודש הזה לכם" – חודש הגאולה מסור לכם. הגאולה תבוא על־ידי לימוד התורה וקיום המצוות על־ידי בני־ישראל, ואינה תלויה בדברים אחרים.

(עיטורי תורה)

קיום נצחי

"ישראל מונים ללבנה ואומות־העולם לחמה" (סוכה קט). אומות־העולם יכולות להתקיים רק בזמן שטוב להן, ואילו כאשר שמשן שוקעת הן חדלות מלהתקיים. אבל ישראל חיים וקיימים אפילו בשעת חושך ואפֵלה, וגם בעיתות חשֵכה הם מפיצים אור, כלבנה.

(שפת אמת)

בזכות הקטנות

הלבנה נקראת 'המאור הקטן', והיא מבטאת את הקטנוּת והביטול. ההרגשה העצמית של הקטנות מבטאה את הביטול בתכלית של האדם. זו מעלה גדולה ונפלאה, שעל־ידה האדם נעשה כלי לגילויים העליונים.

(ספר המאמרים תרפ"ד)

אמרת השבוע

להיות אדם

הרבי הרש"ב (רבי שלום־דובער) מליובאוויטש ייסד את ישיבת 'תומכי־תמימים', והדריך את התלמידים בכל פרט. באחת ההזדמנויות הורה לאחד התלמידים לרכז את כל התלמידים היודעים פרק בשירה ולנצח על שירתם.

אמר לו הרבי: "הניגון עניינו יופי, והוא מעורר את היופי שבנפש, והסדר בניגון הוא כליל־יופי".

התלמידים שרו אחד מניגוני הדבקות המעוררים את הלב. הרבי הגיב: "הניגון הזה טוב לאחר שכבר נעשים בבחינת 'אדם', אבל צריך לשיר ניגון כזה שיעורר להיות 'אדם'"...

ה'סוחר' הנדיב

שעת בוקר מאוחרת. אדמו"ר הרש"ב (רבי שלום־דובער) מליובאוויטש בא למז'יבוז' ונכנס אל בית־הכנסת של הבעל־שם־טוב. מרבית המתפללים כבר עזבו את בית־הכנסת, ולא נותרו בו אלא כמה אנשים שהתרכזו באחת מפינות הבית. כשהתקרב הרבי עוד, הבחין כי הללו מאזינים לדבריו של ישיש מופלג, בעל זקן לבן עבות ועיניים בורקות, שיושב ומדבר מתוך בכי תמרורים.

באותם ימים, בשנת תרנ"ח, ערך הרבי מסע מיוחד ברחבי רוסיה. הוא נסע להשתטח על אוהלי הקודש של גדולי החסידות: הבעש"ט – במז'יבוז'; המגיד ממזריטש – באניפולי; רבי אברהם המלאך – בפסטוב; רבי לוי־יצחק מברדיצ'ב – בברדיצ'ב; אדמו"ר הזקן – בהאדיץ'; ואדמו"ר האמצעי – בנייעז'ין.

בהגיעו למז'יבוז' סר תחילה לבית־הכנסת, ושם ראה את הזקן הבוכה מתוך כאב רב. הוא שאל לזהותו ואמרו לו שזה ר' טוביה־לייב השמש. הוא היה נינו של ר' יוסף־צבי, שזכה לשמש בבית הבעש"ט בעשור האחרון לחייו, ואף זכה לברכת אריכות ימים ממנו, לו ולזרעו עד שלושה דורות.

כשהתעניין הרבי לסיבת בכיו של השמש הזקן, נאמר לו כי הדבר קשור במצבו הרעוע של בית־הכנסת, הזקוק לשיפוץ בדחיפות. המתפללים הזקנים אין בכוחם לשאת בהוצאה זו, ואילו בעלי ההון בעיירה לא התעניינו כלל במצבו של בית־הכנסת, וכך היה הבניין מלא פגמים ועזובה.

הרבי עמד והקשיב לדברי ר' טוביה־לייב. הזקן דיבר על ביזיונו של 'ספר־התורה המופתי' המוחזק בבית־הכנסת. "כל השנים היו מוציאים את ספר־התורה המיוחד הזה מארון־הקודש רק שלוש פעמים בשנה – ב'הושענות', בשמיני־עצרת ובשמחת־תורה. עתה, לנוכח מצבו הקשה של בית־הכנסת, הגבאים מוציאים את ספר־התורה לתפילות גם בימות החול, כדי לעודד אורחים לעלות לתורה בספר־התורה הזה, בתקווה לעודדם לתרום כסף לשיפוץ בית־הכנסת. זה ביזיון לספר־התורה הקדוש", ייבב השמש הזקן.

הרבי ביקש לשמוע מפי ר' טוביה־לייב מהו 'ספר־התורה המופתי', והשמש נענה וסיפר:

בשנת תקי"ב הייתה עת צרה. מגֵפה קשה פשטה באזור והפילה חללים רבים. יהודי המקום פנו אל הבעש"ט בתחנונים, שיעורר רחמים עליהם ויתפלל בעדם, כי לא היה בית אשר לא נפגע.

אמר להם הבעש"ט: "בתפילת שמונה־עשרה אנו אומרים: 'ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך'. והפירוש הוא, כי עבודת ישראל היא תמיד לרצון לפני ה' יתברך. ואיזו היא עבודת ישראל התמידית המעוררת רצון טוב למעלה? – זו העבודה באותיות התורה, ובשתי דרכים: אמירת אותיות התורה ותהילים, וכתיבת ספר־תורה שבו ישתתפו כל בני העיירה".

הוחלט מיד להתחיל בכתיבת ספר־תורה מיוחד. ר' צבי, סופר הסת"ם של הבעש"ט, כתב את שתי הירִיעות הראשונות, ומיד, באורח פלא, נעצרה המגֵפה. גם מי שכבר חלו במחלה החלו להירפא. מאז נקרא הספר 'ספר־התורה המופתי'.

השמש סיים את סיפורו. בינתיים הגיעה שעת תפילת מנחה והרבי עמד להתפלל. לאחריה, בעודו שרוי בתענית, פנה לטבול במקווה ומשם נסע אל ציונו של הבעש"ט. הוא שהה בציון עד שעת ערב. כשסיים שב לבית־הכנסת לתפילת ערבית, וביקש מאחד ממלוויו, ר' בנימין ברלין, להתעניין ולחקור אצל השמש הזקן והגבאים מה עלות השיפוץ הדרוש לבית־הכנסת.

ר' בנימין דיווח לרבי כי הוגשו לגבאים שתי תכניות שיפוץ: האחת, שיפוץ בסיסי, שעלותו כשלוש־מאות רובל כסף; והשנייה, שיפוץ יסודי ומקיף, שעלותו כארבע־מאות וחמישים רובל כסף.

הרבי הסמיך את ר' בנימין לומר להם, כי האיש הזה – הרבי – הוא סוחר מאזור מוגילוב, והוא מסכים לתת את כל הסכום הנחוץ לשיפוץ יסודי ומקיף של בית־הכנסת.

הרבי ביקש כי בתפילת שחרית של יום המחר יוציאו את ספר־התורה של הבעש"ט, ויכבדו אותו – את הרבי – בעלייה לתורה, בגלילה ובהלבשת המעיל. הוא גם ביקש שהתפילה תהיה בהשכמה, שהמניין יהיה מהזקנים דווקא, שיקפידו כי כוהן ולוי יעלו תחילה לתורה, וכי בשלושת הימים הראשונים לא יֵדע על כך איש מלבדם.

גבאי בית־הכנסת הסכימו לכל התנאים, והרבי נתן מיד מאתיים רובל כסף דמי קְדימה. לקבלת יתרת הכסף מסר לגבאים את כתובת אחד מחסידיו. הוא ישב עם ר' טוביה לייב והזקנים בבית־הכנסת לאמירת 'לחיים' עד שעה מאוחרת.

באותו לילה ישן הרבי שעות מעטות בלבד, ובטרם עלה השחר כבר קם לעבודת הבורא. לאחר טבילה במקווה בא לבית־הכנסת, והתפילה והעלייה לתורה התקיימו כרצונו. עם סיום התפילה פנה שוב לבית־העלמין, לציונו הקדוש של הבעש"ט, ותיכף לאחר מכן נסע לתחנת הרכבת, להמשך מסעו.

(על־פי איגרת שכתב בנו, כ"ק אדמו"ר הריי"צ מליובאוויטש)

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

עבודה וגילוי מלמעלה

כל אחד ואחד מחודשי השנה מייצג דרך רוחנית וכוחות אלוקיים מיוחדים שמאירים בו. חודש ניסן, החודש הראשון ("ראשון הוא לכם לחודשי השנה"), יש בו מהות מיוחדת, שבאה לידי ביטוי בהיותו חודש הגאולה – "בניסן נגאלו, בניסן עתידים להיגאל".

דרכה של הגאולה ממצרים מורה על מהותו של חודש ניסן. בני־ישראל, מבחינתם, עדיין לא היו מוכנים לגאולה. מצב העם ערב הגאולה מתואר במילים: "ואת עירום ועריה"; כלומר, חוסר מוכנות מוחלט. לכן היציאה ממצרים הייתה בבחינת 'בריחה' – "כי ברח העם", שכן העם עדיין לא היה בשל להיחלצות עצמית מן הרע ולהתקרבות אל הקדושה.

הגאולה באה כחסד עליון מצד הקב"ה – "נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו וגאלם". במקום אחר הגאולה מתוארת במילים: "ואשא אתכם על כנפי נשרים". הקב"ה נאלץ כביכול 'לשלוף' את העם מטומאת מצרים ולשאתו למעלה מחומריות העולם. העם עצמו עדיין לא היה מוכן להתגלות אלוקית כזאת, ולכן היא ניתנה בחסד מלמעלה.

רוח של התעוררות

למתת־חסד יתרון גדול לעומת שכר־עבודה: בעוד הפועל מקבל שכר על־פי מידת עבודתו והשקעתו, כשנותנים מתנת־חינם – לא חייב להיות יחס בין המתנה למעשיו של המקבל. אפשר לתת מתנה ענקית, שהמקבל לא היה יכול להשיגה גם בעבודה של עשרות שנים.

זה יתרונו של חודש ניסן: בחודש זה מאירים אורות אלוקיים עליונים ביותר, שבאים מלמעלה, בלי קשר ישיר למעשיו של האדם. לכן אין אומרים 'תחנון' בכל החודש, כי הדברים שיכולים להיעשות על־ידי אמירת ה'תחנון', נעשים מאליהם מצד גדולתם של ימי ניסן.

בשפת החסידות נקרא ניסן חודש של 'אתערותא דלעילא' (התעוררות מלמעלה). מי שליבו ער לגילויים העליונים חש בחודש זה רוח חדשה של קדושה והתעלות. הוא מלא שמחה של מצווה ועונג בעבודת־ה'. כל זה לא בא מכוחו ומעבודתו, אלא במתת־חסד מלמעלה.

עבודה עצמית

אבל המצב של 'אתערותא דלעילא' אינו קבוע, אלא כוח מאיץ בלבד. ההתעוררות של חודש ניסן איננה של האדם עצמו ואינה מעידה על שינוי מהותי בו. כל עוד הוא נתון להשפעת ההתעוררות העליונה, אכן יש לו חיוּת בלתי־רגילה בעבודת ה', שכן בהיותה מתנה מלמעלה, שאינה תלויה כלל במצבו ובמעשיו של האדם, היא יכולה להיות גבוהה וחזקה מאוד. אבל בסופו של דבר, הוא חי על בסיס כוחות שאינם שלו, שיינטלו ממנו בתום תקופת ההתעוררות העליונה.

בזה יתרונו של חודש אייר, שמייצג את הקצה השני – זה חודש של 'אתערותא דלתתא' (התעוררות מלמטה). בחודש זה מחזירים את האדם למצבו האמיתי ותובעים ממנו להתעלות ולהתרומם בכוחות עצמו. הדבר מתבטא במצוות ספירת העומר (שמתקיימת בכל יום ויום מימי החודש), שבה האדם צריך לתקן ולברר את כל המידות שבנפשו. כאן אין הוא יכול לסמוך על כוחות שבאים מלמעלה, אלא הוא עצמו צריך לבער את הרע שבו ולטהר את נפשו.

וזה יתרונה של הגאולה הקרובה לבוא. אמנם היא תהיה בשובה ונחת – "לא בחיפזון תצאו" (ישעיה נב,יב). היא לא תהיה בבחינת מתת־חסד, שאינה תלויה במצבו של העולם, אלא נזכה לה על־ידי עבודתנו ופעולת הזיכוך שעשינו במשך כל תקופת הגלות. ועם זה אמרו חז"ל "בניסן עתידים להיגאל", כי בגאולה הקרובה ישתלבו שתי המעלות – גילוי מלמעלה ועבודה מלמטה – ואף שהיא תבוא על־ידי הזיכוך של הגלות, עדיין תהיה בניסיי־ניסים ובהתגלות אלוקית מופלאה.

פתגם חסידי

ר' הירש־בער, מחסידי קוצק, היה אומר: "לפנים סבלתי רדיפות על היותי חסיד, אך ידעתי על מה ולמה זה מגיע לי; עכשיו אני סובל כבוד, ואיני יודע על מה ולמה"

חיים יהודיים | מאת מנחם כהן

הבטחת עתיד ליהדות אמריקה

הרב מינץ השבוע בארץ. מאתיים וחמישים שגרירים

מאתיים וחמישים יהודים אמריקנים נחתו ביום שני השבוע בנתב"ג, למסע של שבוע ימים בארץ־הקודש. רובם אינם מכירים איש את רעהו, והם באים משישים ערים בארה"ב, אך יש להם נושא־שיחה משותף: כולם למדו בקורס JLI – המכון ללימודי יהדות.

המכון הזה נוסד לפני עשור על־ידי ה'מרכז לענייני חינוך' (הגוף המרכזי של שלוחי חב"ד בעולם), כדי לאפשר להמוני יהודים ללמוד יהדות במתכונת אקדמית. הקורסים עוסקים במגוון רחב של תחומים בעולם היהדות, הם מוגשים על־ידי שליחי חב"ד, ומשתתפים בהם מדי שבוע בשבוע עשרות־אלפי יהודים ברחבי העולם.

ככה קורס נולד

אחד האנשים העומדים מאחורי המפעל הוא הרב **אפרים מינץ** (40), חסיד חב"ד משכונת קראון־הייטס שבניו־יורק. "לפני כעשר שנים זיהינו צורך רחב, בקרב ציבור גדול של יהודים, ללמוד יהדות במתכונת אקדמית מסודרת", הוא מספר. "ערכנו דיונים מעמיקים, בעזרת אנשי מקצוע בתחום ובהשתתפות שלושים משלוחי חב"ד, שייצגו את כל מגוון הקהילות: קהילות גדולות וקטנות, קהילות של מבוגרים וצעירים, קהילות של סטודנטים וכו'. כך הונחו יסודות המכון".

שנה שלמה עסקו הרב מינץ והצוות שהקים בהכנת התשתיות למכון – שאת ממדיו והיקפיו העתידיים עדיין לא שיערו. "נוסף על הרבנים שעסקו בתוכן הקורס, נעזרנו רבות באנשי מקצוע שבנו את התשתיות המקצועיות, כדי לשווק את הקורס בדרך נכונה", הוא אומר. המשתתפים בקורסים נעזרים בחוברות מקצועיות ובמצגות, הממחישות את הנושאים הנלמדים.

180 אלף משתתפים

ההתחלה הייתה צנועה לעומת ההיקף כיום. "התחלנו להפעיל את הקורסים בחמש־עשרה ערים בארה"ב", הוא מספר. "בכל שנה הרחבנו את הפעילות לעוד חמש־עשרה ערים. כיום הקורסים פועלים ביותר משלוש־מאות ערים ברחבי העולם כולו. בקרוב יופעלו הקורסים גם בארץ, בעזרת צעירי־חב"ד".

לדבריו, בעשור האחרון למדו בקורסים של JLI מאה ושמונים אלף יהודים, והוא נהפך לאחד המוסדות המרכזיים בהנחלת היהדות לציבור הרחב. פרופסור בכיר מארה"ב התראיין לכלי־תקשורת גדול בתכנית על עתידו של העם היהודי, והתבטא: "אחד הסודות הגדולים ביותר שיש כיום לקיום היהודי הוא הפרוייקט של JLI".

החיבור בין התורה לארץ

אחד הקורסים עסק בשואה. "השיעורים האלה גרמו לי להבין איך העם היהודי באמת מתמודד, ובעקבות זאת נעשיתי מחוייבת יותר לאמונה היהודית", אמרה הסטודנטית לינדה באלין לעיתון היהודי 'ג'ואיש אקספוננט' היוצא־לאור בפילדלפיה. 'צייד הנאצים' הידוע שמעון ויזנטל ז"ל, שהתעמק בקורס, התבטא: "אני תומך גדול בקורס הזה, מכיוון שהידע הוא ההגנה הטובה שלנו נגד שחזור ההיסטוריה. שימור הזיכרון הוא חובה מוסרית".

ומה הביא את המכון להביא את הקבוצה הגדולה לישראל? – הרב מינץ משיב: "בעת האחרונה פתחנו קורס שנקרא 'הארץ והרוח', המציג את הקשר בין ארץ־ישראל לעם־ישראל ואת הקשר ההיסטורי שלנו לארץ. אך טבעי שנקיים מסע בארץ־ישראל – שימחיש לכל נציגי הקורס את החיבור העמוק בין התורה לארץ־ישראל".

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

מכירת 'חמץ גמור'

שאלה: האם אפשר למכור לגוי ב'מכירת חמץ' גם חמץ גמור, כמו לחם, עוגיות, בירה ועוד?

תשובה: במשנה ובתלמוד מדובר במכירה רגילה, שהיהודי שנותר לו חמץ מוציאו מרשותו ומוכרו לגוי. בתוספתא כבר מדובר על "ישראל וגוי שהיו באים בספינה, וחמץ ביד ישראל – הרי זה מוכרו לגוי... וחוזר ולוקח ממנו לאחר הפסח".

לפני כארבע־מאות שנה, בתקופות שיהודים עסקו בייצור ובמסחר בחמץ גמור, שלא היה אפשר להוציאו פיזית מרשותם (כמו משקאות חריפים), פסקו למכור אותו פורמלית לגוי (על־ידי מעשה־קניין, כגון: כסף, חליפין, ועוד), ולקבל ממנו רק חלק משווי החמץ, ועל השאר לקבל עירבון. באותה תקופה החלו לחזק את הצד הפורמלי על־ידי כתיבת 'שטר מכירה'. אדמו"ר הזקן דרש להעמיד 'ערב קבלן' על יתרת הסכום.

למעשה, אילו לא היו מוכרים חמץ־גמור במכירת החמץ הציבורית, לא היה בנמצא קמח כדי לאפות לחם מיד אחרי חג־הפסח, ולכן הדבר נהוג ומקובל בכל תפוצות ישראל.

יש אנשים פרטיים המחמירים בזה, ואינם מוכרים חמץ גמור שלהם (ומהם שאינם קונים אחרי פסח חמץ־בעין שנמכר לגוי. אבל בקמח גם הם מקילים). לעומת זה, אדמו"רי חב"ד נהגו במפורש למכור גם חמץ גמור לגוי, כנראה מפני שבזה מדגישים כי המכירה איננה סתם 'הערמה' אלא מכירה גמורה ושלמה.

(דווקא בדורנו רואים במוחש כי מכירה איננה דווקא בהעברה פיזית של סחורה. באמצעי המסחר הבין־לאומיים מוכרים כיום מחסנים שלמים, ממגוון סחורות, באמצעות חתימה על נייר בלבד, והמכירה תקפה לחלוטין).

מקורות: פסחים כא,א. טושו"ע סי' תמח, ונו"כ. שו"ע אדמו"ר הזקן שם, ובסידורו (נדפס בסוף השו"ע, במהדורה הישנה חלק ג־ד עמ' 1399, ובחדשה ח"ג עמ' תנג). 'המועדים בהלכה' עמ' רמה. פסקי תשובות סי' תמח ס"ק י. 'אוצר מנהגי חב"ד' ניסן־סיוון עמ' פ־פב.

בס"ד
מעוניין לקנות
ספרי תורה פסולים
(גם מועדים לגניזה)
וכן... כלי כסף, רימונים לס"ת, כתרים, אצבעות, מגילות אסתר ועוד...
052-9772525

בס"ד
NOVOGEM תכשיטי יהלומים
PROFESSIONAL JEWELER
ככה קונים היום תכשיטי יהלומים!
איכות. שירות ואמינות ללא פשרות!
חיסכון ענק בקנייה ישירה מבורסת היהלומים.
טבעות. עגילים. תליונים וצמידים במבחר עיצובים מרהיבים.
>> ועכשיו במחירים מיוחדים לחג הפסח <<
כתובתנו:
בורסת היהלומים הישראלית
מגדל היהלום. בצלאל 54
רמת גן 52526
INFO@NOVOGEM.CO.IL
טל. 03-5759901
נייד. 052-5261515

תנורים לאפית מצות
תנורים מקצועיים לאפיית מצות הפועלים על גז עם אבן שמוט בטכנולוגיה חדישה ומיוחדת
לא מתפשרים על הידור ואיכות!
אפיה שווה אין צורך להפוך את המצות
לפי כל החומרות וההידורים
אפיה בטעם של פעם
בטיחותי במיוחד וחסכוני בגז
מתאים גם לאפיה ביתית
מתפרק ל-4 חלקים ונוח לאכסון
אפיה מהירה 15 שניות למצה
כמו כן ניתן לרכוש את כל הכלים הדרושים לאפית מצות.
תנורי ירושלים
054-5512800

בויטראז' כל אירוע הוא יצירת אמנות
■ מרכז אירועים ברמה אחרת. ■ חופה תחת כיפת השמים.
■ קומפלקס יוקרתי ומפואר, לאירוח של עד 1000 אורחים.
■ גלאט כשר למהדרין, מוצרים - העדה החרדית, בשרים - הרב לנדא.
אפשרות לשחיטת ליובאוויטש
למהדרין מן המהדרין
בהשגחת הבד"ץ
חוג חתם סופר
פתח תקוה
www.Vitrage.co.il
האירוסים 6 נס ציונה • 1-800-22-07-22 • 08-9402020
מרכז אירועים